

Erfgoed Gelderland

21 maart 2023

Position Paper Erfgoed Gelderland

www.erfgoed gelderland.nl

contactpersoon: Marc Wingens, 06 55155412

m.wingens@erfgoed gelderland.nl

Erfgoed in Gelderland: Samen verleden toekomst geven

Erfgoed Gelderland vindt dat erfgoed een plaats verdient in het Coalitieakkoord dat de komende maanden zal worden opgesteld door de politieke partijen.

Erfgoed Gelderland is een coöperatie van 250 Gelderse erfgoedinstellingen: musea, archieven, monumentenorganisaties, landgoederen, historische verenigingen en organisaties voor immaterieel erfgoed (streektaal, schuttersgilden). Samen bieden wij een representatieve afspiegeling van de erfgoedsector in Gelderland.

Met de onderstaande punten geeft Erfgoed Gelderland aan wat de komende jaren zal spelen op het vlak van erfgoed en wat daarbij de zaken zijn die de meeste aandacht verdienen.

Verhaal van Gelderland

De **leefomgeving** van de Gelderlander krijgt betekenis door de verhalen die erover verteld kunnen worden. De verhalen achter kerken, kastelen, maar bijvoorbeeld ook industrieel erfgoed, buurten en landgoederen, geven dit erfgoed een gezicht, een identiteit, en verschaffen mensen zo de mogelijkheid zich met een plek te verbinden.

Kennis over erfgoed is een onontbeerlijk ingrediënt van **gebiedsopgaven**. In ons programma 'De Gelderse Bloem' zetten we deze kennis in om nieuw licht te werpen op de belangrijke maatschappelijke uitdagingen van vandaag en morgen, zoals landbouwtransitie, klimaatverandering of inclusie. Met als doel ervaringen uit het verleden te benutten in het maatschappelijk debat en in het provinciaal beleid.

Eind vorig jaar verscheen, dankzij een forse bijdrage van de provincie, de publicatie *Verhaal van Gelderland*. Aan dit boek is jarenlang gewerkt onder leiding van professor Dolly Verhoeven, de hoogleraar Gelderse geschiedenis. Honderden mensen en organisaties hebben er aan meegewerkt, gecoördineerd door Erfgoed Gelderland. Hiermee heeft Gelderland eindelijk zijn eigen geschiedenis, die zo belangrijk is als basis voor de eigen **identiteit**. Die geschiedenis zal de komende tijd ook in de vorm van thematische verhaallijnen in de musea te zien zijn.

Alle Gelderlanders betrekken

Alle inwoners van Gelderland – oud, jong, nieuw – moeten zich in hun provincie thuis kunnen voelen. Sociale cohesie is ondenkbaar zonder **inclusiviteit**. Erfgoed is bij uitstek een instrument om die inclusiviteit te bevorderen. Het biedt mensen niet alleen de mogelijkheid om te wortelen, maar om zich met elkaar te verbinden, op grond van een gedeelde belangstelling voor hun leefomgeving.

Erfgoed Gelderland blijft dan ook groepen 'met een afstand tot het erfgoed' betrekken, bijvoorbeeld jongeren en mensen met een migratieachtergrond. Omdat erfgoed niet waardevrij is en niet altijd voor iedereen dezelfde betekenis kan hebben, besteden we ook aandacht aan beladen erfgoed, zoals het Gelderse slavernijverleden.

⊗ Vrijwilligers ondersteunen

Erfgoed drijft op de **passie** van Gelderlanders die professioneel in de erfgoedsector werkzaam zijn, naast de duizenden die het belangrijk vinden zich als vrijwilligers voor erfgoed in te zetten en hier heel gelukkig van worden. Het stimuleren en faciliteren van **burgerparticipatie**, bijvoorbeeld in het citizen science-project 'Erfgoed gezocht', voorziet in een behoefte. Er deden meer dan 6.500 personen mee!

Passie compenseert voor een belangrijk deel de beperkte middelen waar de erfgoedsector mee werkt. Maar we moeten uitkijken dat we de vrijwilligers die dit mogelijk maken, niet overvragen. Tegelijkertijd is het van groot belang het aantal vrijwilligers na de uitval door Corona weer op peil te krijgen. Onze succesvolle website www.erfgoedvrijwilliger.nl voorziet hierin door vraag en aanbod bij elkaar te brengen.

⊗ Erfgoed onder de aandacht brengen

Als je mensen bij erfgoed wilt betrekken, moet je ze informeren, enthousiasmeren en aanmoedigen om mee te doen. Hiermee kun je niet vroeg genoeg beginnen. Daarom hebben we de **educatieve** website www.reizenindetijd.nl ontwikkeld, die inmiddels in gebruik is op de helft van de Gelderse basisscholen.

In Gelderland zijn onze **erfgoedfestivals** een prachtig en effectief marketinginstrument waarmee het Gelderse erfgoed op een verrassende manier wordt getoond. Onze publiekswbsites www.collectiegelderland.nl en www.mijngelderland.nl bereiken tienduizenden mensen, dankzij voortdurende toevoeging van content en vernieuwing met *virtual* en *augmented reality*. Onze structurele samenwerking met Omroep Gelderland en TVAN draagt bij aan de bekendheid van 'mooi Gelderland' bij Gelderlanders en toeristen.

Digitalisering vergroot niet alleen de toegankelijkheid, maar is ook steeds belangrijker voor het behoud van erfgoed, naast restauratie en herbestemming. Voor musea vormt digitalisering bovendien een goede basis voor eigen en gemeenschappelijk collectiebeleid.

⊗ Samenwerking verdiepen

Erfgoed Gelderland is een **coöperatie**. Dit betekent dat in Gelderland 250 erfgoedinstellingen in één verband samenwerken, samen websites delen, samen discussiëren in thematische en regionale netwerken, etc. De resultaten hiervan zijn niet alleen een sterkere sector, maar ook efficiënter en goedkoper werken en professioneler functioneren dankzij het delen van kennis. Deze voor Nederland unieke situatie biedt de komende jaren nog vele mogelijkheden tot versterking. Een structurele samenwerking met de andere twee ondersteuningsinstellingen, CultuurOost en Rijnbrink, draagt hier aan bij.